

Woensdag 13 juni 1917 – ochtendeditie

Londen, 12 juni. Officieel: Gisteravond hebben wij ten noorden van Nieuwkapelle een geslaagde overval gedaan.

Elders hebben wij vijandelijke overvallen afgeslagen en een aantal Duitsers gedood.

Berlijn, 12 juni. Officieel avondbericht: In Vlaanderen bij tijden levendige vuurstrijd.

Berlijn, 12 juni. In Vlaanderen is de gewone gevechtsactie op verrassende wijze door Engelse ruiteraanvallen ten oosten van Mesen afgewisseld. De eskadrons kwamen in drie golven opzetten over een terrein, doorploegd met granaatkuilen. Wat niet in prikkeldraad verward raakte en in kuilen en gaten ten val kwam, werd in ons snelvuur vernietigd. In enkele minuten was alles voorbij en het terrein voor onze schansen bedekt met dode of stervende ruiters en paarden, terwijl het gering overschot zich in razende vaart door de terugtocht trachtte te redden.

Ten noorden van de Douve deden de Engelsen een sterke infanterieaanval. Het geringe aanvankelijk succes daarvan werd aanstonds door een tegenaanval teniet gedaan.

Londen, 12 juni. Reuters bijzondere correspondent bij het Britse leger in Frankrijk seint:

Haig heeft de volgende boodschap tot de bevelhebber van het tweede Britse leger gericht na de overwinning van Mesen:

Het volkomen succes van de aanval, gisteren onder bevel van generaal sir Herbert Plumer gedaan, is een pand voor de uiteindelijke overwinning van de zaak der geallieerden. De aangevallen stelling

was van nature buitengewoon sterk uit een oogpunt van verdediging. De vijand heeft er drie jaar onverdroten aan gewerkt. Het bezit van de stelling, van waar hij geheel de uitspringende fronthoek bij Ieper kon overzien, was van de grootste strategische waarde voor de vijand. Het uitstekende zicht, dat hij van die stelling uit had, vermeerderde de moeilijkheden bij onze aanvalsvoorbereidselen nog ontzaglijk en waarschuwde hem terdege voor onze bedoelingen. Daardoor was hij ten volle op onze aanval voorbereid en kon hij versterking aan mannen en kanonnen opvoeren om er bestand tegen te zijn.

Verder had hij het voordeel van de ondervinding, opgedaan in de vele vorige nederlagen als bij de Somme en Ancre, bij Atrecht en de rug van Vimy. Van de lessen die daardoor aan de hand werden gedaan, trok hij door het uitdelen van lessen nauwgezet partij. In weerwil van deze voordelen is de vijand in enkele uren tijd geheel verslagen. Al onze oogmerken werden bereikt met ongetwijfeld zeer zware verliezen voor de Duitsers. Die van ons zelf waren, de grootse afmetingen van de slag in aanmerking genomen, gelukkig licht.

De volle uitwerking van deze overwinning kan nog niet worden overzien, maar het staat vast, dat ze erg groot zal zijn. Gekomen na de grote al behaalde successen is ze de proef op de som, dat noch de kracht van een stelling, noch de wetenschap van en de tijdige voorbereiding om het hoofd te bieden aan een ophanden zijnde aanval, de vijand voor een doorslaande nederlaag kan vrijwaren. Het is de vraag, of de Duitse troepen, hoe dapper en taai ze ook vechten, nog veel langer zulke klappen zullen kunnen verdragen.

De zege van gisteren is te danken aan oorzaken, die altijd goede uitwerking ten gevolge hebben gehad en zullen hebben. En wel de uiterste behendigheid, moed en doortastendheid bij de aanval na de meest grondige voorbereiding;

Ik wens hier getuigenis af te leggen van mijn innige waardering voor het schitterende werk, op en beneden de grond, zowel als in de lucht verricht door alle wapens, diensten en departementen zomede door de bevelvoerders en staven, die onder Plumer's bevel alle te onzer beschikking staande middelen zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering met een bekwaamheid, toewijding en dapperheid, die boven alle lof verheden zijn, hebben ineens doen grijpen. Het grote succes heeft ons een flinke stap nader bij het zegevierend einde van de oorlog gebracht en het rijk zal terecht trots zijn op de troepen, die zijn wapens zoveel nieuwe luister hebben bijgezet.

Londen, 12 juni. Het volgende officiële bericht is ontvangen van het Britse hoofdkwartier in Frankrijk omtrent de inneming van de rug van Mesen en Wijtschate.

Wat aangaat de draadloze telegrammen uit Duitsland, dat de verliezen aan onze kant ernstig waren en het opgeven van de genoemde rug zonder belang is, melden wij, dat wij Duitse orders van een korps, divisie en regiment hebben te pakken gekregen, die alle met nadruk het grote belang in het licht stellen om op die rug vat te houden. Het bevel van het (Duitse) legerkorps luidt aldus:

“De van nature sterke punten Mesen en Wijtschate onverkort te behouden, wordt van te meer betekenis, daar ze het gehele vak van Wijtschate beheersen. Dit steunpunt moet derhalve zelfs niet tijdelijk de vijand in handen vallen. De officieren, bestendig met het bevel belast, zomede de troepen moeten worden verwittigd, dat beide versterkte punten tot het uiterste moeten worden verdedigd en tot de laatste man gehouden, zelfs als de vijand de punten in de rug bedreigt en de verbindingswegen aan beide kanten heeft afgesneden.”

Nopens de verliezen kan stellig worden gezegd, dat die van ons in hun geheel buitengewoon gering zijn in vergelijking met de verkregen uitkomsten en de gemaakte krijgsgevangenen.

Naar onze berichtgever te Havre meldt heeft kolonel Huyghe, de bevelhebber van de Belgische troepen in Oost-Afrika, de Duitse majoor Wintgens, die de 28^e mei is gevangen genomen, zijn degen laten houden als hulde aan de eerlijke en dappere tegenstander. Majoor Wintgens voerde sedert 1914 het bevel in Afrika.

Woensdag 13 juni 1917 – avondeditie

Berlijn, 13 juni. Officieel: Legergroep Rupprecht:

In het vak van Ieper en ten zuiden van Douve was onze artillerie in hevige strijd met die van de vijand gewikkeld.

Ten zuiden van Waasten kon 's middags een aanval der Engelsen door ons vernietigingsvuur slechts op enkele plaatsen van de loopgraven van start gaan. De vooruitrukkende stormgolven weken door ons geconcentreerd artillerie- en infanterievuur met verliezen terug.

's Avonds mislukte daar op dezelfde wijze een hernieuwde aanval der Engelsen.

Londen, 13 juni. Reuters correspondent bij de Engelse troepen in Frankrijk seint: Het volgende is een uittreksel uit brieven, die door Duitse soldaten geschreven en gevonden zijn na de inneming van de rug van Mesen:

“... De Engelsen hebben de gehele loopgraaf en alle schuilplaatsen ingeschoten. Ik werd vandaag in de schuilplaats bijna bedolven. Het was een schuilplaats van beton, en de Engelsen wierpen er enige

projectielen van 38 cm op, waarna zij als een harmonica inzakte. Een aantal manschappen werden bedolven. Ik kan niet beschrijven, hoe het hier toegaat. Spoedig zal er geen hoop meer voor ons zijn, we hebben vreselijke verliezen. Roffelvuur, dag en nacht, veertien dagen aan een stuk al. In dit opzicht kunnen wij niet tegen de Engelsen op.”

Een andere schrijft: “... Roffelvuur dag en nacht. Het is bijna ondraaglijk. Ik kan volstrekt niet begrijpen, waar de Engelsen hun munitie vandaan krijgen” ...

Een fuselier vraagt: “... Wie weet of wij in staat zullen zijn, terug te komen! Van de eerste compagnie zijn maar twintig man over. Het is hier vreselijk” ...

Een artillerist zegt: “... Het is gekkenwerk hier, daar de Engelsen elke dag een paar batterijen aan stukken schieten.” ...

Een infanterist verklaart: “... Wij hebben hier artillerieschietstukken zoals je je niet kunt voorstellen. Gisteren werden door één schot 21 man gedood, 7 gewond en onze artillerie spreekt niet.” ...

Op 1 juni schrijft een andere: “... Vandaag is het de dertiende dag waarop onze loopgraven en het terrein erachter aan zwaar vuur blootgesteld zijn geweest. Alle loopgraven zijn geslecht, batterijfunderingen van twee meter dik zijn volkomen vernield en zelfs tunnels van 6 meter diep zijn niet veilig tegen het vuur van de zware artillerie. Zodoende werden wij het open veld in gedreven zonder enige dekking en hebben ons aan een hagel van ijzer moeten blootstellen. Onze verliezen zijn dientengevolge elke dag heel zwaar ...”

Deportaties in België.

Havre, 12 juni. De Belgische regering heeft een document ontvangen waaruit blijkt, dat de deportaties aanhouden en de gedeporteerden gebruikt worden voor militaire werkzaamheden achter het Duitse front.

Kortgeleden werkten er honderden Brusselse gedeporteerden aan de spoorweg Malmédy-Metz.

Ook is het bewijs ontvangen van slechte behandeling die krijgsgevangenen in Hannover ondergaan, waar het sterftecijfer hoog en de toestand afschuwelijk is.

Oorlogsbelasting in België.

De correspondent te Brussel van Het Handelsblad meldt op 5 dezer:

Zoals ik u voor een dag of wat heb medegedeeld zouden de Belgische provinciale staten op 2 dezer bijeenkomen om te beraadslagen over de wijze, waarop de inmiddels tot 60 miljoen frank per maand verhoogde oorlogsbelasting zou worden betaald. Een Duitse verordening in het jongste nummer van het "Gesetz- und Verordnungsblatt" opgenomen, maakt thans openbaar dat de provincieraden van de 9 provincies van België de besluiten, die het opbrengen moesten verzekeren van de besproken middelen, niet hebben genomen. Deze handeling wordt in strijd geacht met de openbare belangen. Op grond waarvan de Duitse gouverneurs der provincies door de gouverneur-generaal nu gemachtigd worden om met bindende kracht, elk wat zijn provincie aangaat, onder meer de volgende maatregelen te nemen:

"Solidair met de andere provincies

- a. Voor de duur van zes maanden de nodige maatregelen te treffen met het oog op de betaling van de opgelegde krijgsbelasting, en desnoods daartoe een lening aan te gaan;
- b. De nodige maatregelen te treffen met het oog op de betaling der intresten en op de delging van deze lening, alsook met het oog op de betaling der intresten van de derde oorlogsbelastinglening, en daartoe desnoods een lening aan te gaan.

Deportaties in België.

We hebben indertijd met enkele woorden melding gemaakt van het protest, dat de leden van de Belgische kamer en de Belgische senaat voor het district Bergen inzake de deportaties tot de Duitse gouverneur-generaal gericht hebben. In De (Belgische) Legerbode treffen wij thans de tekst van het protest in zijn geheel aan. Hij luidt als volgt:

“Excellentie, Wij zijn verplicht u een nieuwe klacht toe te sturen, betreffende de ontvoeringen van onze landgenoten. Wij kunnen niet onverschillig blijven bij het leed, verduurd door de ongelukkigen die gevangen gehouden worden in de kampen van Munster, Soltau en andere; wij willen hopen, dat het voldoende zal zijn ze u te laten kennen, opdat er een einde aan zou worden gesteld.

De ontvoerden, die terug naar hun haardsteden werden gezonden, zijn eenparig om te zeggen dat het regime van de kampen pijnlijk en noodlottig voor de gezondheid van de geïnterneerden is.

Het voedsel is er slecht en geheel onvoldoende: 200 tot 250 gram brood per dag; 's morgens een weinig appetijtelijke drank die men koffie of cacao betitelt; 's middags een kom soep, waarin slechts zeer weinig aardappelen en vette stoffen; hetzelfde voor het

avondrantsoen. Een man kan het met dergelijke voeding niet lang uithouden.

Ze klagen ook over het slapen; de bedden zijn onrein en vol ongedierte.

De meesten hebben koude en vochtigheid geleden; ook zijn ze ziek, verzwakt, en zeer vermagerd weergekeerd.

Talrijk zijn zij, die een groot gedeelte van hun verblijf in Duitsland in het gasthuis of in ziekenzalen hebben doorgebracht. In het kamp van Meschede alleen waren 21 man uit de streek van La Louvière, voor 1 januari bezweken. Te Munster en elders meldt men eveneens veel sterfgevallen. Een ongelukkige is gestorven in de trein die hem naar Bergen terugbracht. Veel anderen liggen op het uiterste. Welk een ellendige odyssee!

Maar dit is nog niet alles: Om hen tot het werk te dwingen, neemt men zijn toevlucht tot allerlei plagerijen en straffen, tot beledigingen en mishandelingen, tot slagen soms, tot het cachot met water en brood.

Daar zijn er, die men uren lang onbeweeglijk gelaten heeft, in de koude en onder de regen, omdat zij weigerden het opgelegde werk te doen. Zo zij, uitgeput en verzwakt, op de grond neervielen, liet men ze daar liggen tot het einde van de dag ...

Enige van hen hebben geëindigd met toe te geven onder de drukking die op hen weegt: wij blijven ze steeds achten, want men kan niet als vrij en vrijwillig een arbeid aanzien die bekomen werd in de voorwaarden welke wij hier hebben uiteengezet: maar wij voelen een bittere kwelling bij de gedachte dat zij aan militaire werken meewerken! Er werd door de keizerlijke regering gezegd, dat dergelijke werken uitgesloten blijven. Deze verklaring is niet te

verwezenlijken want iedere arbeid in Duitse fabrieken, werkt in onze ogen mee tot oorlogsdoeleinden.

Wat er ook van zij, en zich plaatsend op het standpunt van de keizerlijke regering, kan men zeggen dat zij aan geen militaire werken gebruikt worden, zij die aan de arbeid gesteld worden waar staal en ijzer bewerkt worden? Er zijn er overigens die beweren, dat zij gebezigd werden in werkhuizen waar men machinegeweren vervaardigde: anderen hebben aan hun familie geschreven, dat zij gebruikt worden in de fabrieken Krupp te Essen.

Wij vragen geen gunst voor hen, maar de behandeling waarop ieder mens recht heeft, en die met ons luid recht en menselijkheid eisen.

De Legerbode zegt, dat er van dat protest mededeling is gedaan aan de gezanten van de onzijdige staten vertegenwoordigd te Brussel, doch dat het geen enkele praktische uitslag gehad heeft. Het lijden, verduurd door de Belgische ontvoerden in de Duitse kampen, is niet verminderd.

Drie Belgen, die bij een boer onlangs een grote partij zaadbonen stalen, naar zij verklaarden om de Duitse oogst schade te berokkenen, zijn door de strafkamer te Krefeld tot een jaar tuchthuis veroordeeld.

Cyriel Buysse heeft het volgende stukje in De (Belgische) Legerbode geschreven:

Rood is het land en rood is de hemel. De dorpen branden.

De IJzer heeft zijn stroom verbreed en drenkt de wijde velden. Zijn water schijnt te bloeden en te zwellen en omspoelt met wrede glans verwoeste hoeven. De naakte bomen rijzen als geraamten uit de chaos op.

Ginds ligt de vijand en hier het vaderlands leger. Een borstwering van natte grond, een stukgeschoten dorp, een diepe kuil, een lange sloot, dat wat overblijft van het schone, vrije vaderland.

Maar al die ruïnes leven! Ze wemelen van soldaten, en de geweren blinken, en de vuisten knellen, en de harten bonzen, en de ogen glinsteren fel als kogels naar de verte ginds, over de rode vlakte heen.

Zwaar en aanhoudend dreunen de kanonnen. De hemel knalt en licht, de aarde beeft. Is nu de stonde der verlossing eindelijk gekomen? Vlaanderen roept en heldenzangen klinken. Het bloed kookt en de harten bruisen. Het komt! Het Komt! België's redding is nabij!